

Datum

2024-11-03

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

ASN-2024-18694

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss angående Remiss Socialdepartementet -
Stärkt stöd till anhöriga - Ett mer ändamålsenligt
stöd till barn och vuxna som är anhöriga (SOU
2024:60)
STK-2024-1412**

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Yttrande

Arbetsmarknads- och socialnämnden ställer sig positiv till förslagen i betänkandet och instämmer i utredningens slutsatser att förslagen kan bidra till ett mer ändamålsenligt stöd till både barn och vuxna som är anhöriga.

Nedan redogörs för nämnden synpunkter på de förslag i utredningen som bedöms relevanta utifrån nämndens målgrupper och ansvarsområden. Nämnden lyfter även behovet av ett förtydligande i Malmö stads reglemente gällande ansvarsfördelning av insatser till anhöriga.

3.8.2 En anhörigkontakt ska erbjudas vissa anhöriga

Nämnden är positiv till förslaget då det kan bidra till en mer likvärdig tillgång till och utformning av anhörigstöd i landet.

Skyldighet att erbjuda insatsen anhörigkontakt kommer att innebära att nämnden behöver avsätta resurser för att möta kravet. Nämnden har idag ingen enskild insats som motsvarar anhörigkontakt. Samtidigt erbjuder och tillhandahåller nämnden motsvarande insatser till anhöriga inom ramen för andra insatser. Dessa insatser är sammantaget ofta mer omfattande än den förslagna insatsen anhörigkontakt.

Nämnden instämmer i utredningens bedömning att anhörigkontakt ska vara en av de insatser som kommunerna ska kunna erbjuda utan individuell behovsprövning, utifrån förslagen i lagrådsremissen om en ny socialtjänstlag¹.

¹ En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter

3.8.3 Bestämmelsen i socialtjänstlagen om stöd till anhöriga behöver förtydligas

Nämnden är positiv till förslaget utifrån utredningens bedömning att ett förtydligande i socialtjänstlagen kan stärka stödet till anhöriga.

5.11.1 Socialnämnden ska erbjuda stöd och hjälp till barn som är anhöriga

Nämnden är positiv till ett förtydligande av socialnämndens ansvar för att barn som är anhöriga får det stöd och den hjälp som de behöver. Barn som är anhöriga är en riskgrupp för ohälsa, skadligt bruk och beroende och även för att begå brott när de blir äldre. Att uppmärksamma och ge stöd till dessa barn kan därför vara viktiga förebyggande insatser i arbetet med barn.

Nämnden har inte tolkat nuvarande bestämmelse som att den endast omfattar vuxna.

Utredningen gör dock bedömningen att kommuner generellt tolkar det så. Därför instämmer nämnden i att det är angeläget att förtydliga i lagtexten för att säkerställa att även barn som är anhöriga erbjuds insatser.

5.11.6 Kunskapsstöd till handläggare inom socialtjänsten

Nämnden välkomnar ett stödmaterial som riktar sig till handläggare inom alla delar av socialtjänsten som handlägger ärenden avseende vuxna personer. Nämnden uppfattning är att det behövs en ökad kunskap om hur handläggare kan uppmärksamma och stödja barn när deras föräldrar söker stöd för egen del.

Ekonomiska konsekvenser för Arbetsmarknads- och socialnämnden

Förslaget att socialnämnden ska ha en skyldighet att erbjuda insatsen anhörigkontakt kommer att innebära att nämnden behöver avsätta resurser för att möta kravet.

Idag får anhöriga motsvarande insatser genom att de ingår i andra insatser som riktar sig till anhöriga. Motsvarande insatser kan också ingå i andra informerande, rådgivande, stödjande eller behandlande insatser som nämnden erbjuder utifrån andra primära behov.

Det är svårt att beräkna i vilken omfattning nämnden får ökade kostnader utifrån kravet att erbjuda insatsen anhörigkontakt. Kostnaderna kommer att styras av hur efterfrågan och behovet av just den specifika insatsen kommer att se ut och om det tillkommer målgrupper av anhöriga som idag inte är aktuella i nämndens verksamheter.

Förtydligande av ansvar

Nämnden vill uppmärksamma Kommunstyrelsen på behovet av ett förtydligande i Kommunfullmäktiges reglemente² hur socialnämndens ansvar för anhöriga är fördelat mellan stadens tre socialnämnder. Det är särskilt angeläget utifrån föreslagna ändringar i betänkandet och för att undvika oklarheter kring ansvarsområden som kan riskera att anhöriga inte erbjuds ett stärkt stöd i enlighet förslaget.

² STK-2021-1338

Enligt socialtjänstlagen³ ska socialnämnden erbjuda anhörigstöd. Det framgår inte av Malmö stads reglemente hur ansvaret för anhöriga är fördelat mellan stadens tre socialnämnder. Av reglementet framgår att ASN ska tillhandahålla stöd och hjälp till missbrukande personers närstående, övriga närstående eller anhöriga nämns inte.

I praktiken har nämnderna utgått från att de har ansvar för alla anhöriga till de målgrupper som varje nämnd ansvarar för enligt reglementet, det vill säga både barn och vuxna. Det framgår bland annat av Funktionsstödsförvaltningens *Handlingsplan – för ett anhörigperspektiv i funktionsstödsförvaltningens verksamheter*⁴ samt av Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningens *Strategi för ett anhörigperspektiv 2023-2026*. Den definition kring ansvar för anhöriga som förvaltningarna har gjort i dessa dokument bör införas i kommunfullmäktiges reglemente.

Ordförande

[Förnamn Efternamn]

³ 5 kap. 10 § socialtjänstlagen

⁴ Diarienummer FSN-2018-319

[Fyll i titel]

[Förnamn Efternamn]

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]